

Методологически бележки

БВП - Метод на доходите - национално ниво, годишни данни

Стойностният метод се съставя паралелно с производствения метод за оценка на БВП и характеризира създаването на първичните доходи на участниците в производствения процес. Брутната добавена стойност по базисни цени, създадена в резултат на това участие, представлява ресурс за компенсация на наетите лица и данъците върху производството и вноса с балансираща позиция „брутен опериращ излишък/брутен смесен доход“.

Схемата за изчисляване на БВП по стойностния метод е следната:

Брутен вътрешен продукт (пазарни цени) =

+ компенсация на наетите (разходи за труд и социални осигуровки)

+ нето други данъци върху производството и вноса (данъци - субсидии върху производството и вноса)

+ брутен опериращ излишък/брутен смесен доход

+ корективи (данъци и субсидии върху продуктите)

Компонентите на стойностния метод се групират по икономически сектори, отрасли и се оценяват само в текущи цени по следния начин:

Компенсация на наетите лица, обхващаща два основни компонента:

- работна заплата;

- социалноосигурителни вноски за сметка на работодателя.

Работната заплата включва всички начисления на работодателя в стойност и натура и всички доплащания съгласно трудовото законодателство за извършената от наетите лица работа през съответния период преди да бъдат направени съответните плащания за данък общ доход.

Социалноосигурителните вноски за сметка на работодателя са плащания по програми за социално осигуряване с цел обезпечаване на средства за изплащане на пенсии, социални помощи и обезщетения. Тези плащания включват социалноосигурителните вноски (действителни и условно начислени), вноските, дължими от работодателя включително здравноосигурителните вноски. Техният размер е определен като процент към брутната работна заплата.

Нето други данъци (данъци минус субсидии) върху производството и вноса са включени като компонент на добавената стойност по отрасли и представляват свързани с производството като цяло некомпенсируеми плащания на работодателя към държавния бюджет, намалени със субсидиите върху производството, предоставени на стопанските единици.

Брутният опериращ излишък/брутният смесен доход е балансираща статия в стойностния метод. Тя е измерител на резултата от производствената дейност на стопанските единици. При некорпорираните предприятия, собственост на домакинствата, тази балансираща статия се нарича смесен доход и съдържа както елемент печалба, така и възнаграждение за труд, положен от самия собственик или членове на неговото семейство. Позицията може да бъде представена в брутно или нетно изражение по отношение потреблението на основен капитал.